

Umut , Geleceği Aydınlatan Lambadır

Derginizin Nisan 2001 sayısının Forum köşesinde öğrencilerin, Türkiye'deki eğitim ve öğretimle ilgili uygulamalardan dert yandıklarını gördüm. Sevindim; çünkü artık gençler, içinde bulundukları eğitim sisteminin çarpıklıklarını görüp dile getirmekte, bilinçli ve duyarlı bir toplum olabilmenin önemli adımlarını atmaktalar. Üzüldüm; çünkü eğitim ve öğretim sistemimizdeki aksaklıkların çok fazla olduğunun tekrar bilincine vardım.

Öğrenciler şu anda daha çok liselerdeki ve lise öğrencileri için çok büyük önemi olan ÖSS'deki uygulamalardan rahatsız. Ben bir üniversite öğrencisiyim ve şunu üzümlere söylüyorum ki, lise öğrencilerinin eğitim ve öğretim ile ilgili gördükleri, yaşadıkları aksaklıklar, "Ah bir kazansam da başka bir şey istemem!" diyerek , gıpta ile baktıkları üniversitelerde de devam etmektedir. Öncelikle bunu anlamalarını ve bunun bilincine vararak üniversite hayatlarının ilk adımlarında hayal kırıklığına ve ümitsizliğe düşmemelerini diliyorum.

Bu aksaklıklar elbet, insanların duyarlılıkları sonucunda bir gün son bulacak; ama bu yanlış uygulamaların çilesini çekecek ve ağırlığını sırtlarında taşıyacak olanların kendileri olduğunu; fakat aynı zamanda bu aksaklıkları düzeltecek olanların da kendileri olduğunu unutmamaları gerekiyor. Kesinlikle ümitsizliğe düşmeden, emin adımlarla hedeflediğimiz yolda ilerlememiz gerekiyor.

Ben kötü bir lisede okudum; öyle ki boş geçen derslerin, dolu geçen derslerden fazla olduğu bir lise. Üniversite sınavını kazandıracak temel bilgiyi lisemden alamadım; bunun nedenini oluşturan eğitim sistemimizle ilgili pek çok faktör var. Şöyle diyebilirim ki, dershanede edindiğim bilgiler, 3 yıl boyunca lisede edindiklerimden daha fazla idi. Sonunda ise gerçekten çok arzuladığım ve onun için yanıp tutuştuğum bölümü kazandım.

Evet sonunda hayallerim gerçek olmuştur, artık ben de bir üniversiteliyim. Ama 2 blok saatlik bir ders boyunca sadece kitabi bilgileri aynen deftere aktarmaktan başka bir şey yapılmayan, yine pek çok lisedeki gibi, bilgileri öğrencilere özümsetmekten çok ezberletmek gayesi taşıyan, onlarca kaya çeşidinin öğretildiği; ama bu kayaların bizlere gösterilmesi şöyle dursun, resimlerinin bile gösterilmediği bir dersin yapıldığı, bilgiyi bir araç olarak görüp bilgiyi işlemeyi ve bu yolla yeni bulgulara ulaşma yollarını öğretmenin değil, pek çok öğretim kurumumuzdaki gibi "bilgi hamalı" yetiştiren bir üniversitede bulunduğumun farkına varmam pek de geç olmadı.

Buna rağmen benim amacım, her zaman hedeflediğim yolda ilerlemek, edindiğim bilgilerin üzerine kendi çabamla koyacağım taşlarla kendimi bu alanda yetiştirmek ve gözlemlediğim yanlış eğitim sisteminin, iyileştirilmiş ve çağın gereklerine uygun bir şekle almış olan halini benden sonrakilere sunmak. Bunu el birliğiyle gerçekleştirecek ve geleceğe de, aynen Bilim ve Teknik dergisi çalışanları gibi çağdaş ve umut dolu bir gözle bakacağız.

Saygılarımla...

Onur Sütçü

e-posta: onursutcu@hotmail.com

Gençlerimiz ve Sınavlar

Gençlerimizi üniversiteye hazırlıyoruz. Her yıl görünen manzara aynı. Neredeyse bütün lise son sınıf öğrencileri hastane, doktor kapılarındalar. Hepsi de istirahat raporu peşindeler. Biraz daha fazla ders çalışabilmek için okula gitmek istemiyorlar. Okul idarecileri de bu durumu kabullenmiş, "bir yerden rapor getirin, biz sizi idare ederiz" diyorlar. Gerçi o zamana kadar hazırlanamamışsa son aydaki çaba yetersiz kalacaktır; ama bu farklı ve eğitimcilerin tartışması gereken bir durum. Sınav sistemi, şekli, yeri, okul eğitimindeki puanlama sistemi, okul süresince zaman zaman yapılabilecek üniversiteye girişe esas olabilecek sınavlar serisi vs. birçok ayrıntıyı saygıdeğer eğitim uzmanları tartışarak sağlıklı çözümler bulabilirler sanırım. Beni ilgilendiren sorun ise yaşanan gerilim ve çözüm getirilmemesidir. Bu durumdaki öğrencilerin hepsi, (mevcut durumu ve gerilimi düşünürsek) zaten raporluktur ve toplu bir anksiyete hali yaşanmaktadır. Anksiyete ise başlı başına uzun süreli tedavi gerektiren, dinlenmekle bile düzelmeyebilen bir durumdur. Bu haldeyken ders çalışmak da anlamsızdır, kesinlikle verimsiz olacaktır. "Anksiyete" nin tanımı bu durumu çok iyi anlatır: Bilinen, somut bir nedene bağlı olmadan, yakın gelecekle ilgili olarak görünen, beklenen bir felaket beklentisinin yarattığı korku halidir. Basit korku ile karışabilir, ancak basit korku türünde yangın, sel, akrep, silah vs. gibi korkuya neden olarak görünen ve belirgin bir dış tehlike söz konusudur. Bu durumdaki kimselerde gerginlik, sebatlılık, endişe, karar verme güçlüğü, bir konuya yoğunlaşabilmeye zorluk, ilginin devamının zayıflaması, uyuyamama, iştah azalması, nefes darlığı hissi, çarpıntı, yorgunluk, ishal, sindirim bozukluğu, kas gerginliği, ağız kuruluğu, aşırı terleme, bayılma görülebilmektedir.

Haklı veya haksız bir takım uygulamalar sonucunda hayatının en önemli anlarından bir haline getirilmiş üniversite girişi için yapılan bir anlık ve bir kerelik sınavın bu kadar körpe beyinlerde anksiyete yaratmaz diyen birisi varsa açıklasın, ben de öğreneyim. Ya sınav tarihi değişsin, ya tüm lise sonlar mayıs ve haziran aylarında zorunlu hazırlık kurslarına alınsın ya da bu tarihlerde öğrenciler idari izinli kabul edilsin. Teknik ayrıntılar benim ilgi alanımın dışında, sonuçların olumsuzluğu ise sürekli karşımda.

Dr.Sinan Kanpolat
Büyükkçekmece-İstanbul

Sistemin Çarklarına Sıkışan Ara Elemanlar

Bir insanın bir şeyleri başarabilmesi için, formüller ezberleyip, bu formüllerin dışına çıkılmayan kalıplarla dolu kitaplar okuyup, başkalarının istediği bir beyin potansiyeline sahip olması gerekiyor. Ben bunun doğru olmadığını düşünüyorum. Çünkü, insanın ufkunu geniş olmalı; hayal kurmayı başarabilmeli ve bu hayallerinden korkmamalı; her şeyden önemlisi de kendi istediği mesleği seçebilme özgürlüğü olmalı.

Bu söylediklerimi başarabilmemiz için önümüzde ÖSYM gibi bir engel var. Geleceğimize yön vermede ÖSYM'nin bu kadar belirleyici bir rol üstlenmesini ben yanlış buluyorum. ÖSYM, ön-

müze içi saf asit dolu bir hendek kazıyor ve bu hendekte yüzme bilenler de, bilmeyenler de yok olup gidiyor. Ancak yalnızca özel elbisesi olan ve yüzme bilenler karşı tarafa geçebiliyor. "Bu özel elbiseye sahip olanlar kim?" sorusunun yanıtına gelince. Bunların büyük bir çoğunluğunu özel okullara, kolejlere gidenler oluşturuyor. Özel dersler alıp, kaliteli dersanelere gidenler. Sistem bu kişile-

rin çıkarlarına yönelik bir program izliyor. Bizlerse sistemin çarkları arasında, iki yıllık meslek yüksek okullarında sıkışıp kalan ara elemanlar olarak kalacağız. Yani benim, bir meslek lisesi mezunu olarak tıp okumayı düşünmem bile sanırım bu sistemin anlayışına göre saygısızlık.

Mehmet Öner
Melikgazi-Kayseri

Değerli Okurlar, görüşlerinizi en çok 400 kelimeyi geçmeyecek biçimde ve fotoğrafınızla birlikte "TÜBİTAK Bilim ve Teknik Dergisi, Forum Köşesi, Atatürk Bul. No:221 Kavaklıdere- Ankara" ya da "Forum Köşesi PK 52 Kavaklıdere 06100 Ankara" adresine, gönderebilirsiniz. Görüşler aktarılırken 3. şahısları suçlayıcı ifadelerden kaçınılmasını rica ederiz. Forum'da ve Serbest Kürsü'de yayımlanan okuyucu görüşleri Bilim ve Teknik dergisini bağlamaz. Forum köşesine aşağıdaki telefon ve faks numaralarıyla da erişebilirsiniz: Tel: (312) 468 53 00 / 1067 (Güllün Akbaba) Faks: (312) 427 66 77

Serbest Kürsü

Fırsatlar Yaratıp, Değerlendirmek

Türkiye, kalkınabilmesi, sanayileşmesi gereği olarak barajlarını inşa etmiştir. Zincirlemede yenilerini de inşa edecektir. Barajlar kalkınmanın temeli olan üretimin ana yaratıcı unsurudur. Barajların en önemli fonksiyonları, temiz enerji üretmeleriyle, tarlalarımızın sulanmalarını gerçekleştirmektir.

GAP'ta zincirlemede barajlarımızın tamamlanmasıyla, binlerce yıldır kuruyarak, çatlamış tarlalarımızı suya kavuşturmuş olduk. Ama tarlalarımızdaki toprakların tahlilleri yapılmamıştı. Bir de tarımsal üretimdeki sulama tekniklerini bilmiyorduk. Aslında barajlarımızı inşa ederken, sulanacak alanlardaki tarlaların, toprak tahlillerini yapıp, sonuca göre tarlalarımıza drenaj sistemlerini yapabilmeliydik.

Harran Ovası'nın sulanmaya başladığının ilk yıllarında binlerce yıldan beri kurumuş olan tarlalarımız, bizlere ilk yılda bol verimle, üç ürün vermişti. Harran Ovası'ndaki tarlalarımızın topraklarının derinliklerinde bol miktarda, çeşitli tuzlar bulunmaktaydı. Burada sulamanın bol miktarlarda, teknolojiyi bilinmeden yapılması sonucu yer altındaki tuzlar toprak üzerine çıkıvermişti. Dolayısıyla, tarlalarımız tümünden tarımsal üretimin dışında kalmıştı; çünkü tarlalarımıza drenaj yapılmamıştı. Bilgisiz, programlardan yoksun yöneticiler, yatırım amaçlarının dışında, Harran Ovası'ndaki tarlalarımızı, tek ve az üretimden bile mahrum etmişlerdi.

Türkiye Cumhuriyeti olarak da tuzlu toprakları olan bu tarlalarımızı kurtarıp, değerlendirmeye mecburuz. Çünkü milletlerin en kutsal varlıkları toprakları ve özgürlükleridir.

Oluşumda tarımsal üretimler azalıyor, nüfusumuz artıyor...Barajlarımızın gövde önündeki akım kanallarını derinleştirip, genişletmenin sağlayacağı ilk yarar, ülke genelinde iç su ulaşımı yollarının, iç limanların Türkiye'ye kazandırılmasıdır.

Barajlarımızın, genişletilip, derinleştirilmesini gerçek rantlara dayandırarak, devlet bütçesi dışında inşa etmemiz de, akılcı planlamalarla gerçekleşecektir. Akım kanallarının derinleştirilip, genişletilmesindeki hafriyatlardan elde edilen

topraklar, çok kapsamlı olan toprak ve kum kaynaklarının dışında, topraklarımızı da kurtarmada kullanılacaklardır. En büyük hammaddeler topraklardır. Bu nedenle de toprakların rantları çok büyüktür.

Bütün bu nedenlerle, Türkiye Cumhuriyeti'nin yürürlükteki yasaları çerçevesinde, bütün barajlarımızın önündeki akım kanallarını, akar sularımızı kapsayacak teknik planlamaların, devletin ilgili birimlerince ele alınıp, hukuki düzenlemeleri de hazırlanmalıdır. Bu çalışmalara tüm baraj göllerimizi, göllerimizi, sahillerimizin su ulaşım planlamalarını da dahil etmeliyiz. Avrupa Topluluğu'na dahil edilmeyi ümit ettiğimiz bu günlerde, dışarıya bağımlı olmadan, kişi başına düşen yıllık gayri safi hasılamız çok çabuk bir biçimde bu akılcı çalışmalarla artacaktır. Bu planlı çalışmalar, Başbakanlık Özelleştirme İdaresi'ne de yepyeni fırsatlar kazandıracaktır. Ayrıca, tarlalarımızı yok olmaktan kurtarmak, su yolları ulaşımını kazandırmak, Türkiye'nin kalkınması, sanayileşmesi için de bir lokomotif görevi yapacaktır.

A. Erdoğan Vata
Çankaya-Ankara

Bilimsel Gelişimde Öğretmenlik Mesleğinin Önemi

Bilimsel gelişimin tabana yayılmasında öğretmenlerin görevi çok büyüktür.

Günümüzde öğretmenlik mesleğindeki çalışma sistemi, öğretmenin kendisini bilimin ve bilimsel gelişmeleri izlemenin dışında tutmaktır. Eğitim fakültesini bitirdikten sonra öğretmen olarak atanan "genç beyin" yıllar boyunca aynı ders kitaplarındaki, aynı bilgileri öğrencilerine aktarmak zorunda olduğundan, kendi kendini geliştiremez duruma sokmaktadır.

Kariyer olarak yükselebilmek, ve daha başarılı olmak insanın doğasında vardır. Üniversitedeki araştırma görevlisi bir gün profesör olmayı, ordudaki bir teğmen genaralliyi, özel bir şirketteki asistan da yönetici olacağı günleri hayal eder, is-

ter ve daha çok çalışır. Bunun için öny açıktır. Ona olanak tanınır. Öğretmenlere de bu hak tanınmalıdır. Öğretmenler geçim mücadelesinin etkisiyle kendi kaderlerine terk edilmemelidirler. Kendilerini geliştirdikleri sürece, daha iyi bir konuma gelebileceklerini bilmelidirler ve onlara bu olanak sağlanmalıdır.

Ne yazık ki, artık her gün duyduğumuz ve yaştanımıza giren İnternet ya da e-posta "ne demektir, ne işe yarar" bilmeyen binlerce eğitimci vardır. Bu çok üzücü. Bir eğitimci, bu ve buna benzer konuları bilmelidir ki, bilgilerini öğrencilerine aktarabilsin.

Bilim tabana yayılmalıdır. Bilim adamı, araştırmacı yetiştirmek ciddi bir sorundur ülkemizde. Bugün gençler üniversite sınavlarına hazırlanırken bile, öncelikleri maddi getirisi iyi olan bölümleri tercih etmek yönündedir. Aslında çok daha iyi öğrenciye gereksinimi olan temel bilimler bölümleri, başarılı öğrenciler tarafından rağbet görmemektedir. Bu aşamada bile, bilimi yayma ve öğrenciye sevdirmeye görevi yine öğretmene düşmektedir.

Öğretmenlerin görevleri sırasında kendilerini geliştirmeleri, bilimsel faaliyette bulunmaları için sağlanacak olanaklar çeşitli biçimlerde olabilir. Örneğin, uzaktan eğitim yöntemiyle yüksek lisans ya da doktora yapabilmeli öğretmenler. Bilimsel ya da güncel konularda görüş ve fikirlerini açıklayabilmeleri açısından makale ve kitap yazma gibi girişimleri desteklenmelidir. Bu tip özellikleri olan öğretmenleri, okul müdürü, milli eğitim müdürü, müfettişlik gibi görevlere atamada öncelik verilmesi teşvik edici olur. Bu yolla ülkemizin her köşesine yayılmalı yaklaşık beş yüz binden fazla yüksek öğrenimli ve yaşamını kitap ve eğitimle geçiren bu meslek grubunun halka bilimi ve bilimsel gelişmeleri yaymada ciddi bir yararı olacaktır. Akademik olarak yükselme şansının elde edilmesiyle, gerçekten değerli beyinlerin üniversitelerimizdeki öğretim üyesi açığının da kapanmasında önemli katkısı olacaktır.

Düşünsenize, yıllarca genç beyinleri eğiten ve her türlü sorunla karşılaşarak üstesinden gelen bir öğretmenin bu deneyimini genç öğretmen adaylarına aktarmasından daha güzel ve yararlı ne olabilir?

Köksal Yavuz
İstanbul